
Ekonomie světové třídy v Praze

Ekonomie světové třídy v Praze

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

4.10.2011 Hospodářské noviny Strana 1 CERGE-EI - příloha, autor: Miroslav Singer

CERGE-EI očima guvernéra České národní banky

V roce 1991 bylo v Praze založeno špičkové akademické pracoviště, které pod zkratkou CERGE-EI jako společné pracoviště Univerzity Karlovy a Akademie věd poskytuje ekonomické postgraduální vzdělání a provádí původní ekonomický výzkum. V obou činnostech bylo pracoviště v uplynulých dvou desetiletích mimořádně úspěšné. A nejen to. Ačkoli po pádu komunismu vzniklo v celém postkomunistickém regionu mnoho nových ekonomických center, institutů či fakult, mělo mezi nimi CERGE-EI výjimečné postavení.

Již od svého vzniku se vyznačovalo mezinárodním charakterem. Jeho posluchačům přednášejí renomovaní profesori z předních univerzit, jako například University of Chicago, Princeton University a dalších. Téměř polovinu pedagogů tak tvoří cizinci. A podíl cizinců mezi posluchači je ještě větší, neboť zhruba tři čtvrtiny studentů pocházejí z více než 30 zemí. Ačkoli mají možnost studovat kdekoli v Evropské unii či v USA, jezdí za nejvyšším - doktorským - vzděláním právě do Prahy.

Příliv mozků V Evropě se v posledních letech hodně a s obavami mluví o probíhajícím „odlivu mozků“. CERGE-EI však bylo vždy institucí, která nejen odlivu mozků bránila, ale dokonce zabezpečovala jejich příliv. Známe řadu českých ekonomů, kteří studovali na západních univerzitách a do ČR se vrátili nebo se chtějí vrátit právě proto, že CERGE-EI nabízí akademické prostředí stejné kvality, na jakou si na Západě zvykli.

Dalším výjimečným rysem pracoviště byly jeho úspěchy v oblasti ekonomického výzkumu. Brzy po svém založení si začalo rychle získávat mezinárodní uznání. Vzhledem k době a místu svého vzniku se výzkum zaměřoval na témata úzce související s otázkami transformace někdejší plánované ekonomiky na ekonomiku tržní. V popředí zájmu tak byla privatizace, mikroekonomické změny v chování podnikové sféry, kapitálové trhy a vývoj trhu práce v průběhu 90. let.

Názory zaznívající z CERGE-EI se v období ekonomické transformace stávaly nepřehlédnutelnou součástí širších hospodářsko-politických diskusí. Zřejmě nejvíce výzkumníci z CERGE-EI přispěli k poznatkům o vlivu privatizačních a restrukturalizačních metod na výkonnost firem. Je zřejmé, že bez privatizace by ke zvýšení výkonnosti firem nedošlo, a rovněž je zřejmé, že privatizace musí být následována dalšími kroky. To jsou závěry, které mohou dnes znít triviálně právě proto, že i výzkumné práce CERGE-EI přispěly k tomu, že jsou nyní všeobecně přijímány. S dovršováním procesu transformace se proměňovala i témata, jimiž se výzkum v CERGE-EI zabýval. Dnes zahrnují makroekonomické modely s heterogenními agenty, optimální zdanění, vliv rozvoje finančního trhu na výkonnost firem, koordinační problémy v teorii her, experimentální ekonomii, postavení žen na trhu práce, ekonomii kriminality a podobně. Jde o témata, kterými se běžně zabývá výzkum na obdobných pracovištích ve vyspělých ekonomikách. Pracoval jsem na CERGE-EI ještě v době skromných počátků jeho existence v žižkovském hotelu Olšanka, známém středisku komunistické odborářské elity.

Po svém návratu z USA jsem pak již jako zástupce ředitele CERGE-EI pro výzkum a později jako předseda Nadace CERGE-EI měl možnost sledovat, jak pracoviště dozrává do podoby standardní ekonomické katedry, jakou jsem například zažil během svých studií na univerzitě v Pittsburghu.

Uplatnění absolventů Poměříme-li kvalitu vědeckých výstupů různými citačními indexy, pak si CERGE-EI stojí mimořádně dobře. Podle žebříčku od profesora Rudolfa Haňky z Cambridge z roku 2007 zaujali prvních sedm míst v české ekonomické obci právě výzkumníci z CERGE-EI. A podle jiného srovnání (od mezinárodní sítě Social Science Research Network) patří CERGE-EI mezi 5 procent nejlepších ekonomických pracovišť na světě z více než 1200 hodnocených. Možná ještě lépe než podle akademických žebříčků je možno posoudit úroveň školy pomocí uplatnění jejích absolventů v praxi.

Za dvě desetiletí úspěšně dokončilo svá studia na CERGE-EI přes 300 studentů, přičemž desítky těch zahraničních zůstaly v Praze a našly uplatnění ve finančních institucích a v soukromých firmách.

Jako guvernéř ČNB mohu s uspokojením konstatovat, že v posledním desetiletí se stala nejvýznamnějším zaměstnavatelem čerstvých absolventů CERGE-EI právě centrální banka.

Čeští i zahraniční absolventi nám přinášejí cenné poznatky zejména ze soudobé makroekonomie a monetární ekonomie a již řadu let se významně podílejí na vytváření ekonomického modelu, s jehož pomocí se formuluje naše měnová politika.

Jedna absolventka působila již v dřívější bankovní radě ČNB a mezi členy stávající bankovní rady jsme CERGE-EI prošli dva. Další absolventy najdeme na univerzitách v západní Evropě i v USA, v Evropské centrální bance, v Evropské bance pro obnovu a rozvoj i jinde. Sedm absolventů našlo uplatnění v Mezinárodním měnovém fondu, přičemž u většiny z nich vedla cesta do této instituce přes ČNB. Do svých pozic prošli konkurzy v ostré mezinárodní konkurenci, kde v průměru uspěje jen každý padesátý uchazeč. Široké a často velmi prestižní uplatnění absolventů v domácích i v mezinárodních institucích jednoznačně svědčí o vysoké úrovni výuky, které se jim v Praze dostalo, i o tom, jaký pozitivní, byť obtížně exaktně měřitelný, dopad CERGE-EI v mezinárodním prostředí zanechává.

Před dvaceti lety stála za založením CERGE-EI myšlenka vytvořit v Praze akademickou instituci na vysoké mezinárodní úrovni. Jsem přesvědčen, že tato myšlenka byla beze zbytku naplněna.